

Aikuisten jatkuvan oppimisen tuki ja ohjaus

30.12.2024

Taustaa

Jatkuva oppiminen on noussut keskeiseksi teemaksi nyky-yhteiskunnassa, jossa työelämän vaatimukset muuttuvat nopeasti. Aikuisten ja työssä käyvien henkilöiden jatkuva oppiminen on välttämätöntä, jotta he voivat pysyä kilpailukykyisinä ja sopeutua uusiin haasteisiin ja työtehtävien muutoksiin.

Työssäkäyvä aikuinen puntaroi aina koulutuksen ja opiskelun hyötyjä. Näiden lisäksi he pohtivat omien resurssiensa riittävyyttä opiskeluun ja oppimiseen työn rinnalla. Myös minäkyvykkyydellä on tärkeä tehtävä oppimistilanteisiin ja koulutuksiin hakeutumisessa, sillä yksilö ei lähde kehittämään omaa osaamistaan, jos hän ei usko omiin kykyihinsä oppia ja opiskella. (Erkkilä ym., 2021.) Tässä kirjoituksessa tuon esiin niitä pedagogisia menetelmiä, tukitoimia ja ohjausta, joita voidaan hyödyntää aikuisten jatkuvan oppimisen tukemisessa.

Pedagogiset menetelmät aikuisten jatkuvassa oppimisessa

Andragogia eli aikuiskasvatus, korostaa aikuisten oppijoiden erityispiirteitä ja tarpeita. Aikuiset oppijat ovat usein itseohjautuvia, motivoituneita ja heillä on runsaasti elämänkokemusta, joka vaikuttaa oppimisprosessiin. Itseohjautuva oppiminen on keskeistä, sillä aikuiset oppijat hyötyvät mahdollisuudesta suunnitella ja hallita

omaa oppimistaan. Kokemuksellinen oppiminen perustuu oppijoiden omiin kokemuksiin, ja he arvostavat käytännönläheisiä oppimistilanteita. Ongelmalähtöinen oppiminen taas motivoi aikuisia ratkaisemaan todellisia ongelmia, jotka liittyvät heidän työelämäänsä tai henkilökohtaiseen elämäänsä (Lemmetty & Collin, 2022).

Ekspansiivinen oppiminen korostaa yhteisöllistä oppimista ja toiminnan kehittämistä. Tämä menetelmä on erityisen hyödyllinen työpaikoilla, joissa tiimityö ja yhteiset tavoitteet ovat keskeisiä. Ekspansiivinen oppiminen koostuu yhteisöllisyydestä, reflektiivisyydestä ja toiminnan kehittämisestä. Yhteisöllinen tiedonrakentaminen tarkoittaa, että oppijat työskentelevät yhdessä kehittääkseen uusia ideoita ja ratkaisuja. Reflektiivinen oppiminen sisältää oppijoiden arviointia ja pohdintaa omasta ja toistensa oppimisesta ja toiminnasta. Toiminnan kehittäminen tähtää konkreettisiin muutoksiin ja parannuksiin työpaikalla (Cornér, ym., 2022).

Digitaalisten pedagogisten menetelmien ja välineiden hyödyntäminen tarjoaa joustavia ja monipuolisia mahdollisuuksia aikuisten, ja ilman muuta myös nuorten, jatkuvaan oppimiseen. Digitaaliset oppimisympäristöt ja -välineet mahdollistavat oppimisen ajasta ja paikasta riippumatta. Verkkokurssit ja MOOCit tarjoavat laajan valikoiman oppimismahdollisuuksia eri aiheista. Sosiaalinen media ja verkostoituminen mahdollistavat tiedon jakamisen ja yhteisöllisen oppimisen. Simulaatiot ja virtuaalitodellisuus taas tarjoavat realistisia ja interaktiivisia oppimistilanteita.

Tukitoimet ja ohjaus aikuisten jatkuvassa oppimisessa

Tuen tarpeiden tunnistaminen. Aikuistenkin oppijoiden tukeminen alkaa heidän tarpeidensa tunnistamisesta. Oppimistyylien ja -strategioiden kartoitus auttaa räätälöimään tukitoimia yksilöllisesti. Elämäntilanteen huomioiminen on tärkeää, sillä aikuisten oppijoiden elämäntilanteet vaihtelevat, ja tukitoimien tulee olla joustavia ja mukautuvia.

Ohjaus ja mentorointi ovat keskeisiä tukitoimia aikuisten jatkuvassa oppimisessa. Henkilökohtainen ohjaus auttaa oppijoita asettamaan tavoitteita ja suunnittelemaan oppimisprosessia. Mentorointi, jossa kokeneemmat kollegat tai asiantuntijat tarjoavat tukea ja neuvoja, on arvokasta oppimisprosessin aikana (Omnia, i.a.).

Erityinen tuki on tärkeää erityisesti niille aikuisille oppijoille, joilla on oppimisen haasteita. Erityisen tuen tarpeen syynä voivat olla esimerkiksi oppimisvaikeudet, tarkkaavaisuuden ja hahmottamisen vaikeudet, kielelliset vaikeudet, vuorovaikutuksen haasteet, mielenterveyteen liittyvät pulmat, fyysinen tai psyykkinen sairaus tai vamma (Työterveyslaitos, i.a.). Tarvittavan tuen ja ohjauksen määrä voi yksilöllisesti vaihdella paljon. Erityispedagogiset menetelmät, kuten yksilölliset oppimissuunnitelmat ja mukautetut oppimateriaalit, voivat auttaa oppijoita saavuttamaan tavoitteensa. Psykososiaalinen tuki ja ohjaus, voivat olla tarpeen oppimisen esteiden poistamiseksi.

Jatkuva arviointi ja palaute ovat keskeisiä oppimisprosessin tukemisessa. Formatiivinen arviointi tarjoaa oppijoille jatkuvaa palautetta ja ohjausta oppimisprosessin aikana. Summatiivinen arviointi mittaa oppimistuloksia ja saavutuksia oppimisprosessin lopussa. Tärkeää on kuitenkin muistaa se, että kaiken

ikäiset oppijat tarvitsevat palautetta.

Yhteenveto

Aikuisten ja työssä käyvien henkilöiden jatkuva oppiminen on monimuotoinen prosessi, joka hyötyy monipuolisten pedagogisten menetelmien ja tukitoimien hyödyntämisestä. Andragogia, ekspansiivinen oppiminen ja digitaalinen oppiminen tarjoavat tehokkaita keinoja tukea aikuisten oppimista. Tuen tarpeiden tunnistaminen, ohjaus ja mentorointi, erityinen tuki sekä jatkuva arviointi ja palaute ovat myös keskeisiä elementtejä, jotka auttavat aikuisia oppijoita saavuttamaan oppimistavoitteensa ja menestymään muuttuvassa työelämässä. Näiden toimien hyödyntäminen myös korkeakouluissa voi lisätä jatkuvan oppimisen palveluiden vaikuttavuutta.

Artikkeli on kirjoitettu osana KOTU – Korjausrakentamisen tulevaisuus: Rakentamislaki, kiertotalous ja digitalisaatio -hanketta. Hanke on rahoitettu Euroopan unionin elpymis- ja palautumistukivälineellä (RRF), joka on EU:n elpymisvälineen (Next Generation EU) suurin ohjelma. Rahoituksen on myöntänyt Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskus. Palvelukeskus edistää työikäisten osaamisen kehittämistä ja osaavan työvoiman saatavuutta. Palvelukeskuksen toimintaa ohjaavat opetus- ja kulttuuriministeriö sekä työ- ja elinkeinoministeriö.
Tanja Hautala
tutkimus- ja kehittämispäällikkö
SeAMK

Kirjoittaja toimii SeAMKissa JOTPA valtionavustushankkeista ja koulutuksen kehittämisen hankkeista vastaavana TK-päällikkönä

Lähteet

Cornér, T., Kajamaa, A. & Tuunainen, J. Ekspansiivinen oppiminen ja toiminnan yhteisen kohteen kehitys yrittäjyysyhteisön muutoslaboratoriossa. Teoksessa Lemmetty, S. & Collin, K. (2022). *Jatkuva oppiminen ja aikuispedagogiikka työssä.* Jyväskylän yliopisto. https://jyx.jyu.fi/handle/123456789/84074

Erkkilä, L., Lamberg, A.-R. & Kortesalmi, M. (2021). *Jatkuva oppiminen haastaa työssäkäyvän aikuisen – miten organisaatio voi siinä tukea?*https://journal.laurea.fi/jatkuva-oppiminen-haastaa-tyossakayvan-aikuisen-miten-organisaatio-voi-siina-tukea/

Lemmetty, S. & Collin, K. (2022). *Jatkuva oppiminen ja aikuispedagogiikka työssä*. Jyväskylän yliopisto. https://jyx.jyu.fi/handle/123456789/84074.

Omnia. (i.a.). https://www.winnova.fi/wp-content/uploads/2023/01/Ohjauksen_ja_tuen_opas.pdf

Työterveyslaitos. (i.a). Miten erityinen tuki toteutuu työpaikalla oppiessa? https://www.ttl.fi/ajankohtaista/blogi/miten-erityinen-tuki-toteutuu-tyopaikalla-oppiessa